

MÖ 6.Yüzyıl - MS 2.Yüzyıl Felsefesi - 2

1. Platon'a göre asıl varlık hiç değişmeyendir. İçinde yaşadığımız dünyada ise her şey değişir. Bu dünyadaki değişen varlıklar, varlıklarını değişmeyen varlıklara borçludur.

Bu açıklamada Platon'un varlık anlayışında söz edilen "değişmeyen varlık" anlamına gelen kavram aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Ruh ve madde
- B) Fenomen
- C) Madde
- D) İdea
- E) Oluş

2. Aristoteles Nikomakhos'a Etik adlı eserinde şöyle der: "O halde erdem tercihlere ilişkin bir huy; akıl tarafından ve akli başında insanın belirleyebileceği, bizle ilgili olarak ortak alanda bulunma huyudur. Bu biri aşırılık, öteki eksiklik olan iki kötülüğün ortasıdır. Kötülük etkilenimlerde ve eylemlerde gerekenden aşırısı ya da eksikliğidir. Erdem ise ortayı bulmadır."

Buna göre Aristoteles için erdem aşağıdaki değerlerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Deneyim kazanma
- B) Hak peşinde koşma
- C) Tutarlı olma
- D) Ölçülü olma
- E) Bencil olma

3. I. Hiçbir şey var değildir.

II. Olsa da bilinemez.

III. Bilinse de başkasına aktarılamaz.

Sofist Gorgias'ın bu üç iddiasından hangileri ontolojik bir yargı bildirmektedir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) I ve II.
- E) I ve III.

4. Antik Yunan'da doğa filozofları doğada bir çokluk olduğunu gözlemişler ve bu çokluğu bir birliğe bağlı olarak açıklamaya çalışmışlardır. Bu anlamda doğa filozoflarının arkhe sorunuyla ilgilendiklerini ve varolanların kendisinden meydana geldiği ilk maddeyi belirlemeye çalıştıklarını söyleyebiliriz.

Buna göre doğa filozoflarının cevap aradığı soru öncelikle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her şeyin kendisinden çıktığı ilk neden nedir?
- B) Varlığın bir varoluş amacı var mıdır?
- C) Varlıklar nasıl sınıflandırabilir?
- D) Varlıkta bir değişim var mıdır?
- E) İnsan varlığı bilebilir mi?

5. Herakleitos' a göre gerçekte değişmeyen tek şey değişimin kendisidir. Değişmedeki değişmezliği sağlayan şey ise logos (akıl) dur.

Buna göre Herakleitos'un "varlığın ne olduğu" na ilişkin cevabı aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

- A) Oluş
- B) İdea
- C) Madde
- D) Fenomen
- E) Hem madde hem düşünce

6. Demokritos'a göre gerçek, cisimsel olan atomlar ve atomların hareketleridir. Algı ve düşünme; bu iki ruh olayı ona göre vücudumuzdaki atomların en hafifi, en düzü olan ateş atomlarının hareketidir. Platon için ise kavramlar birer gerçektir. Bir yanda asıl varlıkların dünyası olan idealar dünyası vardır ve kavramlar bu dünyaya aittir. Öbür yanda ise duyulan tek tek nesnelerin dünyası olan görünüşler dünyası vardır.

Buna göre Demokritos ve Platon'un görüşleri aşağıdakilerden hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) Materyalizm - Düalizm
- B) İdealizm - Materyalizm
- C) Fenomenoloji - İdealizm
- D) Entüsyonizm - Materyalizm
- E) Materyalizm - İdealizm

MÖ 6.Yüzyıl - MS 2.Yüzyıl Felsefesi - 2

7. Herakleitos "varlık vardır" der. Ama bu varlık sürekli değişim halindedir. Bu düşüncesini anlatmak için de o ünlü sözünü söyler: "Bir nehirde iki defa yıkanılmaz."

Buna göre Herakleitos' un "varlık nedir" sorusuna vereceği cevap aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık ruh ve maddedir.
B) Varlık fenomendir.
C) Varlık maddedir.
D) Varlık ideadır.
E) Varlık oluştur.

8. Aristoteles'e göre her eylem bir iyiye yönelir. Fakat insanların farklı farklı iyi anlayışları vardır. Kimi zengin olmak, kimi şan şeref elde etmek, kimisi ise haz peşinden koşmak ister. Fakat tüm bunlar kendi başlarına istenen ya da değerli olan şeyler değildir. Kendi başına istenen ve başka her şeyin kendisi için istendiği tek şey ise mutluluktur. Dolayısıyla insansal eylemin ulaşmak istediği en yüksek iyi mutluluktur.

Bu parça, ahlak felsefesinin temel sorularından hangisine bir cevap içermektedir?

- A) İyi, güzel ve hoş arasında bir ilişki var mıdır?
B) Evrensel bir ahlak yasası mümkün müdür?
C) Değerler zaman içerisinde değişir mi?
D) İnsan eylemlerinde özgür müdür?
E) Ahlaki eylemin amacı nedir?

9. Sokrates çıktığı mahkemede idama mahkum edilir. Öğrencileri; "Seni haksız yere idam ediyorlar, seni kurtarmak için geldik." derler. Sokrates öğrencilerinin bu teklifini kabul etmez. "Ben eleştirdiğim insanlar gibi davranmam, kaçmam. Diğer insanlar gibi mahkemede yalvarıp ağlayarak affımı isteyemem. Doğru olarak bildiğim şeyleri, eylemlerimle hayata geçiririm." der.

Sokrates'in bu tavrını en iyi açıklayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuralların değişmesi zor olsa da bizim elimizdedir.
B) Felsefe pratik hayatta her zaman işe yaramayabilir.
C) Düşüncelerimizi ne pahasına olursa olsun savunmalıyız.
D) Bizim doğrularımızla başkalarının doğruları aynı olmayabilir.
E) Yaşamımızı çıkarılara göre değil, belli ilkelere göre şekillendirmeliyiz.

10. Aristoteles Nikomakhos'a Etik adlı eserinde şöyle der: "... erdemli olmakta, kötülük yapmakta aynı şekilde elimizdedir. Elimizde olan şeyleri yapmakta yapmamak da bizim tercihimizdir. Öyleyse iyi olan şeyleri yapmak elimizdeyse, çirkin olan bir şeyi yapmamak da elimizde; iyi olan bir şeyi yapmamak elimizdeyse çirkin olan bir şeyi yapmak da elimizde..."

Aristoteles'in bu görüşünden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsan eylemlerinde özgürdür.
B) Hiç kimse bilerek kötülük yapmaz.
C) İyi ve kötü göreceli kavramlardır.
D) İnsan eylemlerinden sorumlu değildir.
E) Ahlaki normlar doğuştan edinilir.

11. Ksenofon'un "Sokrates'ten Anılar"ında şu sözlere rastlıyoruz: "Ölçülü olmalıyız çünkü ölçülü olan ölçsüz olanlardan daha hoş yaşar. Alçakgönüllü olmalıyız çünkü övünme zarar ve utanç getirir. Dostlar edinmeye çalışmalıyız çünkü sadık bir dost en yararlı şeydir. Toplum işlerine karışmaktan kaçınmamalıyız, çünkü bütünün iyiliği tek tek kişilere de iyilik getirir."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin insan hayatındaki önemi vurgulanmıştır?

- A) Erdemli olmanın
B) Özgür olmanın
C) İtaatkar olmanın
D) Vicdanlı olmanın
E) Adil olmanın

12. Sokrates'e göre kimse kötü bildiği bir şeyi isteyerek yapmaz. Zaten insanın kötü bildiklerini iyi bildiklerine üstün tutması doğasına aykırıdır. İnsan her zaman iyiyi ister, ancak iyi sandığı aslında çoğu zaman kötüdür, böylece bilmeyerek kötüyü yapmış olur. O halde iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, korkulacak şeyleri korkulmayacak şeylerden, yapılması gerekeni yapılmaması gerekenden ayırt edebilen bir insan kötülük işlemeyecektir.

Sokrates'in bu görüşlerinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ahlak, iyi ideasına dayanır.
B) İyi, kişinin istediğidir.
C) En yüksek iyi hazdır.
D) Erdem bilgidir.
E) İyi, görecelidir.

